

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ
İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 47157/10

Elbeyi ve Refika YEŞİLKAYA/Türkiye

26 Mayıs 2015 tarihinde,

Başkan

András Sajó,

Yargıçlar

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Paul Lemmens,

Robert Spano,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla oluşturulan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), Daire olarak toplanarak, 7 Temmuz 2010 tarihinde yapılan başvuruyu ve davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler aynı zamanda başvuranların cevaben sundukları görüşleri

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından, aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY

1. Başvuranlar Elbeyi Yeşilkaya ve Refika Yeşilkaya, T.C. vatandaşı olup sırasıyla 1953 ve 1958 doğumludurlar ve Bursa’da ikâmet etmektedirler. Başvuranlar, Mahkeme önünde, Bursa Barosu’na bağlı olan Avukat A. Yılmaz tarafından temsil edilmişlerdir. Türk Hükümeti ise (“Hükümet”) kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

2. Başvurunun kendine özgü koşulları, başvuranlarca ifade edildiği şekilde aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Uğur Yeşilkaya’nın İntihar Etmesi Hakkında

3. Başvuranların oğlu Uğur Yeşilkaya (“Uğur”), 1 Nisan 2005 tarihinde, Çorlu’da askerlik hizmetine başlamıştır.

4. Başvuran, tıbbi muayene sonucunda, askerlik hizmetini gerçekleştirilmeye elverişli olduğu sonucuna varılmıştır.

5. Uğur’un, askerlik hizmeti sırasında, psikolojik sorunlarının olduğu tespit edilmiştir. Uğur, 6 Temmuz 2005 tarihinde, doktorların “anksiyete ile giden uyum bozukluğu” teşhisi koydukları Çorlu Asker Hastanesi Psikiyatrik Kliniği’ne sevk edilmiştir. Doktorlar, Uğur’u kışlasına göndermeden önce, ilaç tedavisi önermişlerdir ve kendisinin üç ay sonra doktorlar tarafından yeniden muayene edilmesini talep etmişlerdir.

6. Uğur, 10 Temmuz 2005 tarihinde yani klinikteki tıbbi tedavisinden dört gün sonra, ateşli bir silah ile nöbet tuttuğu esnada başına silah dayayarak hayatına son vermiştir.

2. Soruşturma

7. Olaydan hemen sonra, olay yerine bir soruşturma ekibi intikal etmiştir. Olay yeri tespit tutanağı düzenlenmiş ve söz konusu olay yeri fotoğrafa alınmıştır. Uğur'un bedeninin üzerinde dış inceleme yapılmıştır. Bilirkişi tarafından müteveffanın ellerinde barut kalıntısı analizi gerçekleştirilmiş ve askerlerin ifadeleri alınmıştır. Savcı, grafolojik incelemenin yapıldığı ve Uğur tarafından kaleme alınan bir yazı ele geçirmiştir.

8. Askeri savcı, ceza soruşturması sonucunda, 26 Ağustos 2005 tarihinde, söz konusu olayın intihar olduğu ve dolayısıyla kamu davası açılmasının gerektirmediği gerekçesiyle, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Söz konusu karar, şu ifadelerle dayanmaktadır:

– Uğur'un genellikle içine kapanık, sessiz ve sakin olduğu, kendisinin Çorlu Asker Hastanesi Psikiyatrik Kliniği'ne sevk edildiği, yazıcı ve kantin görevini üstlendiği, Onbaşı M.S. birlikte 10 Temmuz 2005 tarihinde nöbet tutma görevi verildiği, bütün nöbeti Onbaşı M.S. ile birlikte geçirdiği, kendisinin üzüntülü olduğu, Onbaşı M.S.'nin saat 06.50 sularında binanın dışını kontrol etmek amacıyla nöbet yerinden ayrıldığı ve silah sesi yankılandığı, Onbaşı M.S.'nin ve diğer iki askerin Uğur'u yerde uzanmış bir vaziyette buldukları, silah sesini duyan diğer üç askerin olay yerine intikal ettikleri, askerlerin yaşam belirtisi verdiği Uğur'un nabzını kontrol ettikleri, Uğur'un Çorlu Asker Hastanesi'ne sevk edilmesi amacıyla ambulans çağırıldığı ancak Uğur'un hastanede hayatını kaybettiğinin kabul edildiği alınan ifadelerden anlaşılmaktadır.

– olay yeri tespit tutanağında, fotoğrafların ve emniyet birimlerinin yürüttüğü soruşturmalar hakkında müteveffanın ellerinden kalıntıların alındığı;

– müteveffanın bedeninde yapılan dış incelemede, ölümün kesin nedeninin, kişinin yaralanması nedeniyle, beyin ve solunum

fonksiyonlarının durması sonucu meydana geldiği aynı zamanda bir otopsi yapılmasının gerektirmediği;

– balistik incelemede, olay yerinde bulunan boş kovanın Uğur’a emanet edilen tüfekten geldiği;

– el kalıntısı incelemesinde, müteveffanın sağ elinin iç kısmında ve sol elinin iç ve dış kısmında barut kılıntısının mevcut bulunduğu tespit edildiği;

– grafolojik incelemede, Uğur’un kendi eliyle bir veda mektubu kaleme aldığı belirtilmektedir.

9. Uğur’un babası Elbeyi Yeşilkaya’ya, 10 Eylül 2005 tarihinde, imza karşılığında kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar tebliğ edilmiştir.

10. Başvuranlar, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar hakkında hiçbir bir itirazda bulunmamışlardır.

3. Başvuranlara Soruşturma Dosyasının Gönderilmesine İlişkin Savcının Reddi

11. Ordu bünyesinde meydana gelen intiharların her halükarda intihar olamayacağına dair söylentilerden etkilenen başvuranlar, 2 Nisan 2009 tarihinde, Uğur’un hayatını kaybetmesi hakkında yürütülen ceza soruşturma dosyasının bir nüshasını savcılıktan talep etmişlerdir.

12. Askeri savcı, 2 Haziran 2009 tarihinde, bu dosyada bulunan belgelerin gizli olarak sınıflandırılması gerekçesiyle söz konusu talebi reddetmiştir. Bununla birlikte savcı, ikinci bir tebligatın söz konusu olduğunu belirterek, kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararı başvuranlara tebliğ etmiştir.

13. Başvuranlar, 2 Temmuz 2009 tarihinde, oğulları hakkında düzenlenen sağlık dosyasının bir nüshasını Çorlu Asker Hastanesinden talep etmişlerdir.

14. Çorlu Asker Hastanesi, 9 Temmuz 2009 tarihinde, bir psikiyatr tarafından 6 Temmuz 2005 tarihinde düzenlenen sağlık raporunun bir nüshasını kendilerine göndermiştir. Bu rapora göre, psikiyatr Uğur’da

anksiyete ile giden uyum bozukluğunun bulunduğunu teşhis ettikten sonra, yeniden muayene edilmesi için üç ay sonra tekrar hastaneye gelmesini isteyerek ilgiliye bir ilaç tedavisi önermiştir. Doktor, Uğur'un kışlasına katılmasının mümkün olduğunu ancak durumu dikkate alarak kendisine verilebilecek görevler hakkında sessiz kaldığını belirtmiştir.

4. *Tazminata İlişkin İdari Dava*

15. 3 Ağustos 2009 tarihinde, idare tarafından alınan 31 Temmuz 2009 tarihli bir talep ile başvurular, Milli Savunma Bakanlığı'ndan oğullarının zorunlu askerlik hizmeti sırasında hayatını kaybetmesi nedeniyle, maruz kaldıkları maddi ve manevi zararın karşılanması için öncelikle tazminat talep etmişlerdir. Başvuranlar, askeri makamların oğullarına bir silah emanet ederek nöbet tutma zorunluluğu getirdikleri ve bu nedenle bir kusur işlediklerini iddia etmişlerdir. Hâlbuki Uğur'da psikolojik sorunların gelişmesinin ardından, oğullarına birkaç gün önce ilaç tedavisi uygulanmıştır.

16. Başvuranlar, Milli Savunma Bakanlığı'ndan herhangi bir yanıt alamamışlardır.

17. Başvuranlar, 12 Ekim 2009 tarihinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi ("İdare Mahkemesi") önünde Milli Savunma Bakanlığı hakkında tam yargı davası açmışlardır. Başvuranlar, dava dilekçelerinde, oğullarının 10 Temmuz 2005 tarihinde intihar ettiği varsayılsa bile, başlangıçta ölüm nedeninin idarenin hizmet kusurundan kaynaklandığından haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir. Başvuranlar, oğullarının psikolojik sorunlardan muzdarip olduğunu daha sonra öğrendiklerini, Çorlu Asker Hastanesine sevk edildiğini ve anksiyete ile giden uyum bozukluğunun tedavi edilmesi amacıyla ilaç tedavisi önerildiğini ve muayene edilmesi için üç ay sonra yeniden hastaneye gelmesinin istendiğini dile getirmişlerdir. Başvuranlar, oğullarının tıbbi tedaviye tabi tutulmasına rağmen, askeri makamlar tarafından Uğur'a intihar ettiği silah ile nöbet tutma görevi

verilmesinden şikâyet etmişlerdir. Başvuranlar, idarenin 2 Haziran 2009 tarihinde tebliği edilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair karardan sonra, yalnızca kusur olarak nitelendirdikleri bu kusuru işlediklerini ve 6 Temmuz 2005 tarihli sağlık raporunun gönderildiğini öğrendiklerini belirtmişlerdir. Başvuranlar, zarardan haberdar oldukları kanaatine vardıkları tarihten itibaren bir yıl içerisinde mahkemeye başvurduklarını eklemiştir.

18. İdare Mahkemesi, 23 Aralık 2009 tarihinde, 4 Temmuz 1972 tarihli 1602 sayılı Kanun'un 43. maddesini esas alarak, davanın zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle, tam yargı davasını reddetmiştir. İdare Mahkemesi, başvuranların 10 Temmuz 2005 tarihinde uğradıkları zarardan yani oğullarının ölüm tarihinden haberdar olmalarına rağmen, 10 Temmuz 2005 tarihinden itibaren başlayan bir yıllık sürenin dolmasından sonra 3 Ağustos 2009 tarihinde idareye başvurduklarını belirtmiştir.

19. Bir yıllık sürenin başlangıç noktası, zarar niteliğinde idari işlemden haberdar olduğu tarihten itibaren işlemeye başlanması gerekseydi, bu meblağ duruma ve talep edene göre değişebileceği kanaatine vararak, (beş yargıçtan) bir yargıç muhalefet şerhini sunmuştur. Yargıç, kanunda yalnızca söz konusu idari işlemden haberdar olunmasının yeterli olup-olmadığının veya dahası zarara yol açan işlemin kaynağına ilişkin nedenleri anlamak gerekip-gerekmediğinin öngörülmediğini belirtmiştir. Karşıt görüşlü yargıç, genel bir şekilde, idareye başvuru süresinin idari işlemde, zarardan ve zararın nedeninden haberdar olduğu tarihten itibaren başlaması gerektiğini belirtmiştir.

20. İdare Mahkemesi, 24 Şubat 2010 tarihli bir kararla, başvuranlar tarafından yapılan düzeltme talebini reddetmiştir. Karşıt görüşlü yargıç, düzeltme talebinin daha önce belirttiği nedenlerden kabul edilmesi gerektiğini değerlendirerek, görüşünü yinelemiştir.

B. İlgili İç Hukuk ve Uygulaması

21. Somut olayda ilgili iç hukuk ve uygulaması, *Kılınç ve diğerleri/Türkiye* (No. 40145/98, § 33, 7 Haziran 2005), *Salgın/Türkiye* (No. 46748/99, §§ 51-54, 20 Şubat 2007), *Abdullah Yılmaz/Türkiye* (No. 21899/02, §§ 32 ve 35-39, 17 Haziran 2008) ve *Yürekli/Türkiye* (No. 48913/99, §§ 30-32, 17 Temmuz 2008) kararlarında belirtilmektedir.

22. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'ne ilişkin 4 Temmuz 1972 tarihli ve 1602 sayılı Kanun'un 43. maddesi aşağıdaki şekildedir:

“İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde dava açmadan önce, bu eylemlerin yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde yetkili makama başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri lazımdır. Talebin bir kısmının veya tamamının reddedilmesi durumunda, kararın tebliğ tarihine veya cevabın verilmemesine göre, altmış gün süre içerisinde tam yargı davası açılabilir (...).”

ŞİKÂyetLER

23. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2. maddesini ileri sürerek, dört gün önce oğullarının ilaç tedavisi gerektiren bir psikolojik rahatsızlıktan muzdarip olduğunun teşhis edildiğinin ortaya konulmasına rağmen, ateşli bir silah ile nöbet tuttuğu sırada intihar ettiği ancak yaşama hakkının korunması amacıyla askeri makamların gerekli tedbirleri almamalarından şikâyet etmektedirler.

24. Başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesini esas alarak, başvuruda bulunmak için bir yıllık sürenin oğullarının ölüm tarihinden itibaren işlemeye başladığı gerekçesiyle, İdare Mahkemesi'nin gecikme nedeniyle tazminat davasını reddetmesinden de şikâyet etmektedirler. Söz konusu mahkemenin yargıçlarından biri tarafından yapılan karşıt görüşü esas alarak,

başvuranlar bu sürenin başlangıç noktasının oğulları hakkında idare tarafından yapılan hizmet kusurundan haberdar oldukları tarihten itibaren başladığını değerlendirmişlerdir.

25. Başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesini esas alarak, soruşturma dosyasının gizli nitelik teşkil ettiği gerekçesiyle, davanın birkaç yıl sonra düşürülmesinin ardından söz konusu dosyadaki belgelerin iletilmesinin reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma haklarının yine ihlal edilmesinden şikâyet etmektedirler. Bu bağlamda başvuranlar, yalnızca kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın tebliğ edildiğini, bu karar sayesinde oğullarının psikolojik rahatsızlığı olduğunu öğrendiklerini ve bu nedenle oğullarıyla ilgili olarak sağlık raporunun gönderilmesi için askeri hastanesinden talepte bulduklarını belirtmektedirler. Başvuranlar, söz konusu raporun okunmasının ardından, klinik tablo ve ilaca dayalı psikiyatrik tedavi dikkate alınmaksızın, askeri makamların oğullarının nöbet tutmakla görevlendirmeleri nedeniyle, hizmet kusuru olarak nitelendirdikleri eylemi gerçekleştirdiklerinin farkına vardıklarını dile getirmektedirler.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME

A. Sözleşme'nin 2 Maddesi

26. Başvuranlar, dört gün önce oğullarının ilaç tedavisi gerektiren bir psikolojik rahatsızlıktan muzdarip olduğunun teşhis edildiğinin ortaya konulmasına rağmen, ateşli bir silah ile nöbet tuttuğu sırada intihar ettiği ancak bu bağlamda önleyici tedbirlerin alınmamasından şikâyet etmektedirler. Bu bağlamda başvuranlar, aşağıda ilgili kısımların yer aldığı Sözleşme'nin 2. maddesini ileri sürmektedirler.

“1. Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. (...).”

27. Bu arada Hükümet, bir yandan başvuruların kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara karşı itirazda bulunmadıklarını diğer yandan 10 Eylül 2005 tarihinde yani kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlayan zamanaşımı süresinin dolmasının ardından tazminat davası açtıklarını gözlemleyerek, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri sürmektedir. Hükümet, şikâyetin esası ile ilgili olarak, Mahkeme'nin takdirine bırakmaktadır.

28. Mahkeme, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1.fıkrası uyarınca, iç hukuk yolları tüketildikten sonra kendisine başvurulabileceğini hatırlatmaktadır. Mahkeme, somut olaya benzer davalarda, birçok iç hukuk yolu bulunması durumunda başvuruların bütün iç hukuk yollarını kullanmaları yerine aralarından bir tanesini kullanmaları gerektiğini hatırlatmaktadır (*Salman/Türkiye* [BD], No. 21986/93, § 83, AİHM 2000-VII, *Acar/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 24940/94, 3 Mayıs 2001 ve *Erdoğan/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 26337/95, 6 Eylül 2001; yukarıda anılan *Abdullah Yılmaz davası ile karşılaştırma*). Söz konusu dava, bir askerin kendi üstü tarafından yapılan aşağılayıcı bir muamelenin ardından intihar ettiği ve Mahkeme'nin başvuranın daha önce ceza yolunu izlediği gerekçesiyle, idare hukukunda tazminat yolunun tüketilmemesi hakkında hükümetin ilk itirazını reddetmesiyle ilgilidir. Bk. ayrıca *Lütfi Demirci ve diğerleri/Türkiye*, No. 28809/05, § 25, 2 Mart 2010 ve *Öztürk/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 34644/07, 2 Ekim 2012).

29. Somut olayda Mahkeme, geçerli bir şekilde, başvuruların gerek cezai gerekse idari başvuru yollarını kullanmadıklarını gözlemlemektedir.

30. Esasen Mahkeme, askeri savcının intihar durumu söz konusu olduğu gerekçesiyle, 26 Ağustos 2005 tarihinde kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararı verdiğini ve dolayısıyla kamu davası açılmasının gerektirmediğini tespit etmektedir. Mahkeme, kararında savcının özellikle alınan ifadelerle göre, başvuruların oğullarının asker hastanesinin psikiyatrik kliniğine

yatırıldığını belirttiğini kaydetmektedir (yukarıda 8. paragraf). Mahkeme, başvuranların kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın tebliğ tarihi olan 10 Eylül 2005 tarihinde bu bilgiden haberdar olduklarını tespit etmektedir (yukarıda 9. paragraf).

31. Ardından Mahkeme, başvuranların kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara karşı itirazda bulunmadıklarını kaydetmektedir (yukarıda 10. paragraf). Öte yandan Mahkeme, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar da oğullarının hayatını kaybetmesinden önce psikiyatrik hastanesine yatırıldığının ortaya çıkarılmasına rağmen, başvuranların soruşturma dosyasının bir örneğini talep etmek için 2 Nisan 2009 tarihini yani yaklaşık üç buçuk yıl beklediklerini gözlemlemektedir.

32. Mahkeme, tam yargı davasıyla ilgili olarak, söz konusu davanın başvuranların kanun ile öngörülen sürede idare mahkemesine başvurmadıkları gerekçesiyle (yukarıda 18. paragraf), reddedildiğini ve söz konusu mahkemenin oğullarının ölüm tarihini yani 10 Temmuz 2005 tarihini başlangıç tarihi (*dies a quo*) olarak dikkate aldıklarını gözlemlemektedir.

33. Mahkeme, 1602 sayılı Kanun'un 43. maddesinde öncelikle idari başvuruda bulunmak için bir yıllık sürenin zarara ilişkin idari işlemin tebliğ tarihinden veya başvuranların diğer bir yöntemle haberdar oldukları işlemin tebliğinden itibaren işlemeye başladığının öngörüldüğünü gözlemlemektedir.

34. Mahkeme, başvuranların tam yargı davasına başvurarak, idarenin kusuru nedeniyle, sorumluluğun ortaya çıkarılmasına çalıştıklarını tespit etmektedir. Bu bağlamda somut olayın, başvuranların benzer olaylar için (No. 43903/09, §§ 63-64, 12 Kasım 2013) idarenin kusuru nedeniyle sorumluları suçlamaya çalıştıkları *Yabansu ve diğerleri/Türkiye* davasına benzerlik gösterdiğini ve başvuranların oğullarının askerlik hizmetini yerine getirdiği sırada ((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 74704/11, 1 Temmuz 2014) meydana gelen bir kazanın ardından kusursuz sorumluluğu

ileri sürdükleri *Eyilmez ve Şakrak/Türkiye* davasından farklı olduğunu kaydetmek gerekir.

35. Mahkeme, askeri makamların Uğur'u daha önce psikolojik sorunlarının bulunmasına rağmen, kendisine nöbet tutma görevinin verilmesi konusunun, idarenin bir kusuru teşkil edebileceğini kaydetmektedir. Dolayısıyla, burada başvuranlar tarafından işlenen bir kusur nedeniyle, tazminat davasının dayanağı söz konusu olmaktadır. Somut olayda Mahkeme, İdare Mahkemesine başvurma süresinin başlangıç noktası olarak söz konusu mahkemenin, başvuranların oğullarının ölüm tarihini yani 10 Temmuz 2005 tarihini aldığını tespit etmektedir. Hükümet, başvuru süresinin kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın tebliğ tarihinden yani 10 Eylül 2005 tarihinden itibaren işlemeye başladığını belirtmektedir. Mahkeme, 10 Eylül 2005 tarihinden itibaren, başvuranların idarenin muhtemel kusurunun varlığından haberdar olmalarına imkân sağlayan dosyadaki belgeleri elde etmelerine rağmen, tazminat davası açmak için yeterince zamana sahip olduklarını tespit etmektedir. Hâlbuki başvuranlar, İdare Mahkemesine başvurmak için 12 Ekim 2009 tarihine kadar beklemişlerdir ancak bu durum kesinlikle yasal sürenin dışındadır.

36. Mahkeme, yukarıda belirtilenler ışığında, başvuranların iç hukuk yollarını tüketmediklerini değerlendirmektedir (bk. aynı anlamda *Demirörs ve diğerleri/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 24576/09, 15 Haziran 2010 ve yukarıda anılan *Öztürk*).

37. Sonuç olarak, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle, bu şikâyet reddedilmelidir.

B. Sözleşme'nin 6. Maddesi

1. Tazminat Davasının Gecikmesi Hakkında

38. Başvuranlar, başvuruda bulunmak için bir yıllık sürenin oğullarının ölüm tarihinden itibaren işlemeye başladığı gerekçesiyle, İdare Mahkemesinin zamanaşımı nedeniyle tazminat davasını reddetmesinden şikâyet etmektedirler. Başvuranlar, Sözleşme'nin 6. maddesini ileri sürmektedirler.

39. Mahkeme, dava veya başvuru süresinin, şikâyetini ileri süren kişinin kabul edilebilir bir şekilde hareket etmesi gerektiği yani haklarının ihlal edilmesine ve buna göre harekette bulunmasına ilişkin karardan veya işlemden haberdar olduğu andan tarihten işlemeye başlaması gerektiğini yeniden belirtmektedir (*Miragall Escolano ve diğerleri/İspanya*, No. 38366/97, 38688/97, 40777/98, 40843/98, 41015/98, 41400/98, 41446/98, 41484/98, 41487/98 ve 41509/98, § 37, AİHM 2000-I, *Cañete de Goñi/İspanya*, No. 55782/00, § 40, AİHM 2002-VIII ve yukarıda anılan *Yabansı ve diğerleri*, § 68). Tazminat davasının ileri sürülen bir kusur veya ihmale dayandığı durumlarda, yalnızca talep edenin bu kusur veya ihmalin sonuçlarından haberdar olduğu veya haberdar olması gerektiği andan itibaren dava nedeninin bulunduğu farkına varabilecektir. Hâlbuki somut olayda başvuranların, oğullarının 10 Temmuz 2005 tarihinde intihar ettiğinden bilgileri bulunmaktadır. Ardından başvuranlara, 10 Eylül 2005 tarihinde, olaydan birkaç gün önce oğullarının psikiyatrik kiliniğine sevk edilmesi ve başına silah dayadığı olayda nöbet tutmakla görevlendirilmesi hakkında bilgiler içerdiği kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar tebliğ edilmiştir. Bununla birlikte başvuranların ilk tazminat taleplerini 31 Temmuz 2009 tarihinde yani yalnızca oğullarının ölüm tarihinden bir yıla aşkın bir süre sonra dahası kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın tebliğ tarihinden sonra yaptıklarını tespit etmek gerekir. Sonuç olarak İdare Mahkemesinin, tazminat talebinde bulunmak için sürenin 10 Temmuz 2005

tarihinden itibaren işlemeye başladığına karar vermesine rağmen (yukarıda 18. paragraf), zaten başvurular tarafından yapılan talebin, kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın tebliğ tarihinin başlangıç noktası olarak alınsa dahi vaktinden sonra yapıldığını değerlendirmektedir.

40. Somut olayda Mahkeme, yukarıdaki değerlendirmeleri dikkate alarak (bk. özellikle yukarıda 35. paragraf), tazminat davası açmak için yasal sürenin başlangıç noktası hakkında ulusal mahkeme tarafından yapılan değerlendirmede yukarıda belirtilen maddenin ihlal edildiği yönünde bir görünüm tespit etmemiştir.

41. Dolayısıyla, başvurunun bu kısmı açıkça dayanaktan yoksun olduğu tespit edilmekte ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

2. Soruşturma Dosyasının İletilmesinin Reddedilmesi Hakkında

42. Başvuranlar, soruşturma dosyasının gizli nitelik taşıdığı gerekçesiyle, dosyadaki belgelerin iletilmesinin askeri savcı tarafından reddedilmesi nedeniyle, İdare Mahkemesi önünde adil yargılanma haklarının ihlal edilmesinden şikâyet etmektedirler.

43. Mahkeme, ilgililerin kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara itiraz etmemeleri nedeniyle, söz konusu kararın tebliğinden üç buçuk yıla aşkın bir süre sonra dosyadaki belgeleri talep ettiklerini tespit etmektedir (bk. yukarıda 11. paragraf). Öte yandan İdare Mahkemesi, davanın esası hakkında karar vermeksizin kanun hükümleri ile öngörülen başvuru süresine ilişkin yasal süreye riayet edilmemesi nedeniyle, başvuruların davasını reddetmiştir.

44. Her halükarda Mahkeme, zamanaşımı nedeniyle, tam yargı davasının kabul edilemez olduğuna karar verilmesi nedeniyle, dosyanın tebliğ edilmemesinin başvurular ve Milli Savunma Bakanlığı arasındaki ihtilaf sonucu üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını kaydetmektedir.

45. Sonuç olarak, bu Şikâyet açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca, reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, Oybirliđiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İŐbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; İçtüzüğün 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca, 1 Eylül 2015 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

İŐbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; 18 Haziran 2015 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İŞleri Müdürü

András Sajó
Başkan